

Wydział Nauk o Zdrowiu w Katowicach
Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach

Procedura postępowania poekspozycyjnego

Data 10.07.2017 r.

Symbol W.N./O.P.24/2977/2017

Zakres procedury

Zakres procedury obejmuje zasady postępowania w przypadku wystąpienia u pracownika/studenta/słuchacza studium doktoranckiego ekspozycji na materiał potencjalnie zakaźny HBV, HCV, HIV.

Podstawa prawna

Regulacje zewnętrzne:

1. Ustawa z dnia 27 lipca 2005 roku Prawo o Szkolnictwie Wyższym (Dz.U. 2005, Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. Nr 234, poz. 1570 z późn. zm.);
3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 czerwca 2013 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac związanych z narażeniem na zranienie ostrymi narzędziami używanymi przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych (Dz.U. poz. 696);
4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2005 roku w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki (Dz. U. Nr 81 poz. 716).

Regulacje wewnętrzne:

5. Statut Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach;
6. Zarządzenie Nr 2/2007 z dnia 12.01.2007 r. (z późn. zm) Rektora Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach w sprawie: wprowadzenia w Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach instrukcji i procedur bezpiecznej pracy z materiałem biologicznym.
7. Umowa Nr CRU/317/2016 z dnia 23 marca 2016 r. w sprawie realizacji procedur po ekspozycji na zakażenie czynnikami biologicznymi zawarta pomiędzy Uczelnią a Szpitalem Specjalistycznym w Chorzowie przy ul. Zjednoczenia 10.

Terminologia

- **Ekspozycja zawodowa** – jest to kontakt z krwią lub innym potencjalnie infekcyjnym materiałem (IPIM), który może nastąpić poprzez uszkodzoną skórę, błony śluzowe lub drogą parenteralną w czasie wykonywania przez pracownika/studenta czynności zawodowych.
- IPIM - inny, potencjalnie infekcyjny materiał: płyny ustrojowe (płyn mózgowo-rdzeniowy, płyn opłucnowy, płyn otrzewnowy, nasienie, wydzielina pochwowa, ślina podczas zabiegów pielęgnacyjnych, dentystrycznych oraz inny płyn tkankowy, który został skażony krwią); tkanka lub narząd ludzki, komórki lub hodowle tkankowe, zawierające HIV, HBV lub HCV oraz zakażone tkanki zwierząt doświadczalnych.
- Mocz, kał, ślina, płwocina, wymiociny, wydzielina z nosa, pot, łzy – nie są zakaźne o ile nie zawierają domieszki krwi lub IPIM.

- **Osoba ekspozowana** - osoba, która w wyniku kontaktu z materiałem biologicznym potencjalnie zakaźnym została narażona na ryzyko zakażenia HBV, HCV, HIV, podczas wykonywania przez pracowników obowiązków służbowych, a studentów i uczestników studiów doktoranckich – podczas zadań dydaktycznych.

Zakres odpowiedzialności

1. Za zapoznanie pracowników z procedurą oraz prawidłowe jej stosowanie odpowiada bezpośredni przełożony.
2. Za zapoznanie studentów z procedurą oraz prawidłowe jej stosowanie odpowiada nauczyciel realizujący praktyczne nauczanie przedmiotów/koordynator/opiekun praktyk zawodowych.
3. Za stosowanie procedury odpowiedzialny jest każdy pracownik/student/doktorant mający kontakt z materiałem potencjalnie zakaźnym.

Opis postępowania po ekspozycji na zakażenie czynnikami biologicznymi

1. **Postępowanie obowiązujące po skażeniu skóry, błon śluzowych:**
  - 1.1. skóra nieuszkodzona – usunąć bezpiecznie zanieczyszczenia, miejsce ekspozycji umyć wodą z mydłem i zdezynfekować.
  - 1.2. skóra uszkodzona – przemyć letnią, bieżącą wodą z mydłem, nie tamować krwawienia – pozwolić na swobodny wyciek krwi, nie wyciskać rany (ucisk rany ułatwia aspirację materiału do rany), do dezynfekcji nie używać środków dezynfekcyjnych na bazie alkoholu, założyć jałowy wodoszczelny opatrunek.
  - 1.3. oczy – delikatnie, ale dokładnie wypłukać oczy jałową wodą destylowaną do wstrzyknięć - przy otwartych powiekach.
  - 1.4. usta – jeżeli krew dostanie się do ust, należy ją usunąć przepłukując jamę ustną kilkanaście razy wodą. Nie używać do płukania jamy ustnej środków dezynfekcyjnych na bazie alkoholu.
  - 1.5. błony śluzowe – przepłukać obficie jałową wodą destylowaną do wstrzyknięć.
2. **Fakt ekspozycji zawodowej należy zgłosić:**
  - 2.1. bezpośrednio przełożonemu (nauczyciel realizujący praktyczne nauczanie przedmiotów/pielęgniarka oddziałowa/lekarz dyżurny), a w przypadku praktyk zawodowych powiadomić również o tym fakcie koordynatora/opiekuna praktyki;
  - 2.2. inspektorowi BHP SUM (tel. 32208 86 50).
3. Jeżeli do zdarzenia doszło w trakcie ćwiczeń w pracowni praktycznych umiejętności lub w trakcie zajęć praktycznych w podmiocie leczniczym, zastosowanie ma procedura obowiązująca w tym zakładzie, natomiast zlecającym i finansującym leczenie jest Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach.
  - 3.1. Zgodnie z zawartą pomiędzy Uczelnią a Szpitalem Specjalistycznym w Chorzowie przy ul. Zjednoczenia 10 umową Nr CRU/317/2016 z dnia 23 marca 2016 r. w sprawie realizacji procedur po ekspozycji na zakażenie czynnikami biologicznymi - przeprowadzenie procedury poekspozycyjnej na rzecz studenta jest możliwe jedynie na podstawie prawidłowo wypełnionego i podpisanego przez inspektora BHP SUM Skierowania do Poradni Diagnostyki i Terapii HIV w Chorzowie ul. Zjednoczenia 10, stanowiącego Załącznik do ww. Umowy.
4. Jeżeli do zdarzenia doszło w trakcie praktyk zawodowych, zgodnie z zapisami ust. 1 pkt. 3) oraz ust. 3 umowy w sprawie prowadzenia studenckich praktyk zawodowych Zakład pracy zobowiązany jest do zapewnienia właściwych procedur postępowania poekspozycyjnego związanego z narażeniem studenta na kontakt z materiałem potencjalnie zakaźnym w trakcie odbywania praktyki zawodowej.
  - 4.1. Na wniosek studenta, koszty ww. procedury finansowane są w ramach zawartej przez studenta obowiązującej polisy, potwierdzającej zawarcie ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków, w ramach którego studentowi przysługuje zwrot udokumentowanych kosztów profilaktycznego leczenia poekspozycyjnego. Na podstawie paragrafu 2 pkt. 2 ww. umowy, warunkiem przyjęcia na praktykę studencką jest posiadanie przez studenta ubezpieczenia od

- następstw nieszczęśliwych wypadków.
- 4.2. Zwrot kosztów profilaktycznego leczenia poekspozycyjnego następuje po przekazaniu do ubezpieczyciela rachunku wystawionego przez jednostkę, która poniosła koszty leczenia studenta objętego polisą wraz z pełną dokumentacją medyczną.
  - 4.3. Rachunek wystawiony przez jednostkę, która poniosła koszty leczenia poekspozycyjnego musi zawierać dane (imię, nazwisko, PESEL) studenta, którego dotyczy, a przekazanie rachunku do ubezpieczyciela winno nastąpić wraz ze zgłoszeniem szkody przez ubezpieczonego studenta.
  - 4.4. Kosztami związanymi z procedurą postępowania ekspozycyjnego Zakład pracy obciąża studenta, który posiadając umowę ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków, winien wystąpić do ubezpieczyciela z wnioskiem o zwrot kosztów.

Podpis Dziekana:

DZIEKAN
Wdział Nauk o Zdrowiu w Katowicach
Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach
Jan Dulawa
prof. dr hab. n. med. Jan Dulawa